СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІ... 38. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 23, 1986 No. 138. VOL. XCIII.

Суд над І. Дем'янюком може закінчитися його звільненням

Єрусалим. — Близькосхідній кореспондент газети „Ню Йорк Пост" Урі Дан, посилаючись на кола, близькі до ізраїльської судової системи, повідомляє, що судовий процес над Іваном Дем'янюком, якого обвинувачують у знищенні тисяч жидів у нацистському концтаборі Треблінка, може закінчитися звільненням підсудного.

Адвокати і родина І. Дем'янюка продовжують твердити, що слідство було введене в блуд: Іван Дем'янюк був звичайним вояком Червоної армії, якого німці взяли в полон і помістили в концтабір, де він перебував до кінця війни на становищі безправного рядового в'язня. Після війни Дем'янюк переїхав до ЗСА.

Генеральний прокуратор Ізраїля відложив переслухання в справі Дем'янюка до того часу, поки прокуратура не буде мати нових доказів його вини.

Помічники генерального прокуратора Йосифа Гаріша вважають, що свідки, які вже дали зізнання в цій справі, не зможуть досить точно і переконливо відповісти на запитання, які їм задасть адвокат Дем'янюка Марк О'Коннор.

Дем'янюк і особи, які підтримують його версію, в тому числі і директор відділу зв'язку Білого Дому Патрік Бюкенен, вважають, що посвідка, датована 1942 роком, яка свідчить про те, що Дем'янюк був у Треблінці наглядачем, була підроблена КҐБ.

Ізраїльський суддя, який вивчав цю посвідку, також висловив сумнів щодо її правдивости.

А. Британ і „Чайка" виступлять на Союзівці

Танцювальний ансамбль „Чайка".

Союзівка. — В суботу, 26-го липня, ц.р., на відпочинковій оселі Українського Народного Союзу в концерті виступлять відомий скрипаль Адріян Британ і танцювальний ансамбль „Чайка".

Концерт як й кожного тижня, відбудеться о год. 8:30 вечора у залі „Веселки".

Вечором відбудеться забава під звуки оркестри Аліка і Дорка.

Слідуючою атракцією в суботу, 2-го серпня, буде вокалістка Оксана Рогатин-Макогон і скрипаль А. Британ. На забаві гратиме оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля.

„Чорноморська Січ" знов влаштовує спортову школу

Ґлен Спей, Н. Й. — Українська Спортова Школа УСВТ „Чорноморська Січ" відбудеться від неділі, 27-го липня, до суботи, 23-го серпня ц.р., тут на оселі УБС „Верховина".

В програму включені: копаний м'яч, відбиванка, теніс й плавання. Усі тренери і опікуни на таборі є фахові та досвідчені.

„Січовий спортовий садочок" відбудеться в той сам час для дітей нижче 6-ти років. За дальшими інформаціями слід звертатися на адресу: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Підготовляють конференцію у справах керівництва

Вашінгтон. — Тут почала діяти окрема сесія, яка має підготовити і перевести конференцію у справах керівництва (лідерства) — практично як застосовувати сучасні методи керівництва в українській громаді.

Конференцію, яка відбудеться від 17-го до 19-го жовтня, заплянувала управа Вашінгтонської Групи українських професіоналістів, але до участи в конференції будуть запрошені усі зацікавлені особи і організації у ЗСА і Канаді.

Наталка Слюзар, голова Вашінгтонської Групи, одночасно очолює комісію підготови конференції. „Нам ідеться про те, — заявила вона, — щоб кожний учасник конференції повернувся домів з чимсь практичним, з чимсь що він чи вона зможуть застосувати у своїй громадській діяльности".

Програма конференції буде складатися з пленарних сесій і сесій окремих зацікавлень, т. зв. „воркшапс". Організатори роблять заходи, щоб запросити на доповідачів пленарних сесій представників успішних українських організацій у ЗСА і Канаді, які поділяться своїм досвідом На керівників сесій окремих зацікавлень будуть запрошені професіоналісти — особи, які заробляють на життя в таких ділянках як користування компюторами, зв'язки з пресою, збирання дотацій, стосунки з політичними діячами і урядовими установами.

Тому, що конференція відбудеться за кільканадцять днів до федеральних виборів, в пляні є виступ когось із визначних членів Конгресу, який ознайомлений з українськими питаннями.

Вашінгтонська Група відзначатиме свою другу річницю 17-го жовтня і цей вечір — п'ятниця — подуманий як товариський вечір-гостина для членів групи і для учасників конференції.

Ділові сесії пічнуться в суботу вранці, 18-го жовтня.

Минулого року Вашінгтонська Група разом з Товариством Українсько-Американських Адвокатів, влаштувала баль, дохід з якого був призначений на стипендійний фонд. Подібний баль на ту ж ціль відбудеться в рамках конференції з участю оркестри „Веселка" з Рочестеру.

Підготовча комісія поставила собі за завдання дати вашінгтонській конференції у справах керівництва три грані: 1. Зустріч громадських активістів в товариській атмосфері; 2. Взаємний обмін думок, метою якого є підвищити рівень професіоналізму в українській громаді; 3. Форум для сприяння компетентності і професіоналізму в українських організаціях.

У Балтиморі плянують український фестиваль

Балтимор. — Український фестиваль відбудеться в суботу, 6-го і у неділю, 7-го вересня 1986 року тут у новій Фестивальній залі.

На фестивалі буде конкурс печення традиційних хлібів, короваїв, бабок, пасок і тортів.

Українські мистці можуть виставити свої експонати на станках. За дальшими інформаціями слід звертатись до Василя на число тел.: (301) 828-6922.

Літній семінар УВАН знову відбудеться в Гантері

Гантер, Н. Й. (Е.Л.). — Філядельфійський Відділ УВАН знову спонзорує літній семінар тут у пансіоні „Карпатія" від 10-го до 16-го серпня ц.р. Доповіді на тему етнографії Західньої України виголосить Радомир Білаш ст., науковий співробітник при міністерстві культури провінції Альберти. Він очолює дослідчий відділ при музеї „Село спадщини української культури" в Едмонтоні.

Тема „Матеріяльна культура і побут Західньої України" буде поділена на п'ять підтем: Розвиток етнографії в Україні; Сільські поселення: система розположення села в Галиччині і Буковині; Архітектура хат сільського населення; Землеробська техніка і Музеї під відкритим небом (скасени) в Україні. Доповіді будуть ілюстровані прозірками та фільмами.

Другим доповідачем буде Зенон Когут із Федерально-дослідчої секції Конгресової бібліотеки. Він виголосить п'ять доповідей на тему „Скасування Козаччини і Гетьманату (1760-1830 роки)". Головні підтеми: Російський централізм і підстави української автономії; Цариця Катерина II і скасування Гетьманщини, потреби і побажання виявлені в комісії для перевірки законів (1767-1768); скасування устрою Гетьманщини та запровадження загальноімперських установ, українське суспільство та імперський суспільний устрій. Д-р Когут буде базувати доповідь на недавно закінченому манускрипті книжки на цю тему.

Метою семінара є дати учасникам нагоду поглибити своє знання з української науки і культури, обмінятися думками в дружній відпруженій атмосфері.

Цьогорічний семінар особливо цікавий тим, що вперше учасники матимуть нагоду почути доповіді і бачити прозірки на тему української етнографії і антропології. Ця ділянка одна з найбільш занедбаних в українській культурі.

На основі досвіду із ми-

(Закінчення на стор. 3)

Активні дні проф. д-ра Ю. Бойка у ЗСА з приїздом з Мюнхену

Проф. д-р Юрій Бойко-Блохин під час відвідин у редакції „Свободи".

Джерзі Сиrі, Н.Дж. (Любов Коленська). — Юрій Бойко-Блохин видатний літературознавець і професор Людвіґ Максіміліян університету в Мюнхені, Західня Німеччина, та колишній професор і ректор Українського Вільного Університету, вчений, прізвище якого широковідоме науковим і політичним колам української діяспори, у п'ятницю, 20-го червня ц.р., завітав до редакції „Свободи", щоб поділитись своїми спостереженнями із поїздки по українській Америці, щоб розповісти про свою багату активність серед української спільноти в ЗСА, діяльністю якої, зокрема в ділянці української культури, проф. Бойко був приємно вражений.

Чіткіше уточнюючи довгорічну і щедру творчість проф. Бойка перед українським читачем, зацитуємо, щоб згадати лиш кілька осіб поміж багатьма, слова двох українських учених — сеньйора історичної науки проф. Олександра Оглоблина, який у листі до проф. Ю. Бойка пише: „З великою приємністю довідався я, що ви працюєте над капітальним твором 'Історія української літератури'. Немає жодного сумніву, що Ви, наш відомий і вельми заслужений літературознавець, з Вашою ерудицією, досвідом і методологічним умінням, якнайбільше управнений до цієї фундаментальної і конче потрібної праці. Мені особливо приємно відзначити, що у всіх Ваших працях з літературознавства помітне відчуття історизму й глибоке розуміння епохи. Тому Ваші праці мають велику вагу не лише для фахівців філологів, але й для нас, істориків".

А колишній доцент Харківського університету, літературознавець Петро Голубенко так характеризує перший том „Вибраного" проф. Бойка: „Ваговита значимість книги Юрія Бойка полягає не лише в тому, що вона є цінним вкладом до культурного балансу української еміграції і виявляє повніше творче обличчя відомого культурного і політичного діяча. В особі Юрія Бойка маємо живого пред

(Закінчення на стор. 3)

ДЖ. ШУЛЦ ЗУСТРІНЕТЬСЯ З Е. ШЕВАРДНАДЗЕ

Вашінгтон. — Високопоставлений американський державний діяч, який не бажав, щоб називали його прізвище, заявив, що державний секретар ЗСА Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе зустрінуться в Ню Йорку на початку вересня. Очікують, що совєтський міністер закордонних справ приїде на відкриття чергової сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Про зміст майбутніх переговорів не було нічого сказано, однак ні в кого не викликає сумніву, що мова піде про підготову до зустрічі на вершинах між Роналдом Реґеном і Міхаїлом Ґорбачовим.

Дж. Шулц і Е. Шеварднадзе повинні були зустрінутися ще в травні, однак совєтська сторона відмовилася тоді від переговорів на знак протесту проти налету американських літаків на бази терористів у Лівії.

Міністер закордонних справ Великобританії сер Джоффрі Гав, який прибув до Вашінгтону, зустрівся з державним секретарем Дж. Шулцом і інформував його про свої розмови з Шеварднадзе. „Я розповів про конкретний зміст розмов, — сказав Дж. Гав репортерам. — Американський Уряд зробить з мого повідомлення свої висновки". Англійський міністер назвав переговори з совєтським колегою „діловими і корисними".

Дж. Гав відкликав запляновану пресову конференцію в англійській амбасаді і поїхав у Білий Дім для зустрічі з президентом Роналдом Реґеном.

Американський амбасадор у ПАР ще не призначений

Вашінгтон. — Репортери дізналися від чинників Білого Дому, що Адміністрація президента Роналда Реґена відмовилася від наміру призначити промисловця-неґра Роберта Бравна амбасадором ЗСА у Південно-Африканській Республіці.

Можливим амбасадором в ПАР називають Теренса Тодмана, який був амбасадором ЗСА у Мадриді, а тепер у Копенгаґені. Т. Тодман також неґр. Із кіл, близьких до Білого Дому, стало відомо, що за підтримку Тодмана висловився державний секретар Джордж Шулц який хотів би, щоб амбасадором ЗСА у Преторії був досвідчений дипломат, а не промисловець. Однак, не ця обставина вплинула на пляни адміністрації Р. Реґена щодо Бравна.

Поперше, проти кандидатури Бравна виступили профспілкові лідери. Справа в тому, що компанія, яку очолював Бравн у Північній Кароляйні, робила і робить все можливе, щоб ослабити профспілки, звести їх вплив нанівець. Однак невідомо, чи становище профспілкових лідерів вплинуло на рішення Білого Дому, хоч урядові чинники вважають, що вплинуло.

Подруге, відомо про зв'язки між Бравном і колишнім ніґерійським міністром Умару Дікко. В кінці 1983 року У. Дікко втік у Лондон, захопивши з собою мільйони, а можливо й більйони долярів, які належали державі.

Так чи інакше, але від кандидатури Роберта Бравна Адміністрація Р. Реґена відмовилася і сам Бравн оголосив у понеділок, 21-го липня, що „справи" не дозволяють йому погодитися зайняти пост амбасадора.

У СВІТІ

З ЯПОНСЬКИХ УРЯДОВИХ джерел стало відомо, що Японія візьме участь в американській програмі створення протиракетної оборони з елементами космічного базування. Директор управління крайової оборони Койсі Като сказав репортерам, що Японія вважає для себе необхідним взяти участь в таких дослідженнях. Вважають, що Японія офіційно оголосить про рішення співпрацювати зі З'єднаними Стейтами Америки у створенні системи протиракетної оборони, як тільки буде остаточно зформований новий кабінет міністрів. Після недавніх виборів частина міністрів має намір подати на резиґнацію. Всі без вийнятку японські засоби масової інформації підкреслюють, що прем'єр-міністер Ясуґіро Накасоне виступає за співробітництво зі ЗСА у створенні системи космічної оборони. Таким чином Японія стане четвертою країною, яка приєднається до цієї американської програми. Досі відповідні угоди підписали Англія, Західня Німеччина та Ізраїль.

В АНГЛІЙСЬКУ ПРЕСУ проникли повідомлення, що прем'єр-міністер Марґарет Тачер і королева Єлизавета II не згідні одна з одною щодо заходів, які Англія повинна прийняти у зв'язку з нинішнім становищем у Південно-Африканській Республіці. Англійські газети наводять слова, не називаючи по імени, членів кабінету міністрів, які висловлюють занепокоєння, що розходження між прем'єр-міністром і королевою стануть публічними. Королева стурбована тим, що рішення М. Тачер не застосовувати строгих економічних санкцій проти ПАР викличе розкол у Британській спільноті, куди входять 49 країн — колишніх англійських колоній і доміньйонів.

ПРЕЗИДЕНТ РАДІО „Вільна Европа" Юджін Пелл повідомив, що за останні кілька тижнів у редакцію зателефонувало понад 10,000 громадян Чехо-Словаччини, Малярщини, Болгарії. Дзвонили після того, як в одній з радіопересилань було названо число телефона і повідомлення про те, що між цими країнами і Західньою Німеччиною існує автоматичний телефонний зв'язок. Репортери „Вільної Европи" не були в стані відповісти всім бажаючим і їх запитання та зауваження записувалися на магнетофонну стрічку для вивчення. Ю. Пелл зауважив, що після чорнобильської катастрофи більшість запитань було зв'язано з заходами захисту від радіяції і можливою небезпекою зараження.

РЕЧНИКИ ОРҐАНІЗАЦІЇ Міжнародна Амнестія повідомили, покликаючись на власні джерела інформації, що за першу половину цього року поліція, вояки і наймані вбивці знищили в Колюмбії 600 громадян. Серед вбитих є борці за громадянські права, профспілкові активісти, лідери індіянів, а також кримінальні злочинці.

МОСКОВСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „Новоє Время" повідомив, покликаючись на заступника директора Інституту нуклеарної енерґетики Валерія Леґасова, що з пошкодженого реактора на Чорнобильській енерґетичній станції все ще продовжує видіставатися радіяція. В. Леґасов сказав, що Чорнобиль „змусив нас ще раз переглянути концепцію розвитку нуклеарної енерґетики в країні". Покликаючись на неназваних совєтських чинників, пресове аґентство ЮПІ передало, що три реактори Чорнобильської енерґетичної станції почнуть продукувати електричну енерґію в жовтні цього року.

ПОЛІТБЮРО ПОДАЛО ПЕРШИЙ ЗВІТ ПРО КАТАСТРОФУ В ЧОРНОБИЛІ

Москва. — В суботу, 19-го липня ц.р., совєтські урядові чинники опублікували перший офіційний звіт про причину катастрофи нуклеарних споруд в Чорнобилі, подаючи рівночасно санкції та прізвища „винних", яких усунено з їхніх постів.

У звіті сказано, що Політбюро на окремому зібранні розглянуло це, що сталося 26-го квітня 1986 року в Чорнобилі і ствердило, що причиною катастрофи були неузгіднені і неконтрольовані експерименти в часі направ на нуклеарній енерґетичній станції. У тексті повідомлення сказано, що, спеціялісти та управителі атомової станції не були відповідно приготовані до того, що вони робили, як також не узгіднили направ з „відповідними чинниками".

Звіт Політбюра обвинувачує також міністерство енерґетики, що воно не мало відповідної контролі над ситуацією в Чорнобилі.

„Безвідповідальність, занедбання і брак дисципліни", — сказано у звіті, — допровадили до фатальних наслідків. 28 осіб загинуло в наслідок випадку, а здоров'я багатьох інших загрожене. Звіт подає, що після лікарського перегляду багатьох тисяч осіб ствердженo, що 203 особи хворі через радіяцію, а 30 є в лікарнях на окремому лікуванні". Звіт інформує тако, що 1,000 квадратних кілометрів довкола Чорнобиля є заражені радіяцією і там не можна управляти землі та не можна продовжувати ніяких робіт. Безпосередні втрати через катастрофу Політбюро оцінює на 2,8 біл. рублів. Стверджено також труднощі у постачанні електричної сили в цілій економічній сітці СССР.

У наслідок цих всіх стверджень прокуратура СССР розпочала кримінальні слідства проти тих, які „завинили" у катастрофі. Вже звільнено з праці чотирьох передових урядовців, а це голову інспекції державної атомової сили Євгенія Кульова, заступника міністра енерґетики Г.А.Шашаріна, міністра машинової промисловости Александра Мешкова і директора інституту дослідів, Івана Ємеліянова.

Директора чорнобильської атомової станції В. Брюханова викинули з партії. Підкреслено також у звіті, що міністра енерґетики Анатолія Майореца треба було також звільнити з його посту, але тому, що він був коротко на цьому пості він дістав лише ґосту пересторогу.

Далі звіт Політбюра дає як звичайно „рожеву" закраску, інформуючи про наладнання обставин, про нормалізування життя усіх евакуованих з околиць Чорнобиля людей. Інформують також, що в Чорнобилі все є під контролею і немає потреби до журби, бо рівень радіяції вже є зовсім нормальний.

Політбюро ЦК КПСС жадає тепер, щоб усі міністерства та уряди впровадили нові і сильніші засоби безпеки на існуючих нуклеарних енерґетичних станціях, зокрема звернено увагу урядовим чинникам України та Білорусі, що треба якнайскорше закінчити праці над замкненням з усіх сторін бетоном знищеного вибухом реактора.

Покликано до життя нове міністерство атомової енерґії, яке має від тепер слідкувати за усіми працями в цій ділянці.

В Европі очікують нових терористичних акцій

Вашінгтон. — На думку американських спеціялістів у справах боротьби з тероризмом, арабські терористичні групи можуть відновити свою діяльність у Західній Европі.

З такою прогнозою виступив на нараді, що відбулася в Державному департаменті, керівник відділу боротьби з тероризмом Роберт Овклі. Доповідь Р. Овклі була складена на підставі фактів, що стали відомими американським спеціялістам.

В доповіді сказано, що після налету американських літаків на лівійські бази в квітні цього року, активність терористів у Західній Европі зменшилася. „Але це не означає, що терористи пішли на тривалий відпочинок або що їх спосіб мислення змінився", — підкреслив Овклі. За його словами, сирійці розглядають терор як зброю, вони привикли до цієї зброї і не відмовляться від неї.

Значно зменшилася активність лівійців. Це зв'язано з тим, що з країн Західньої Европи вислані лівійські „дипломати". Крім того власті в европейських країнах почали більш уважно стежити за лівійцями, які там перебувають. Однак Овклі висловив думку, що лівійці не відмовилися від терору як засобу для досягнення своїх цілей.

В доповіді міститься попередження про можливе використання терористами ракет кляси „земля — повітря". „Будь-яка група, що знищує літак у повітрі, підкладає бомбу в дискотеку з сотнями людей чи кидає ґранати в людей, які чекають своєї черги на летовищі, не буде відчувати якихось моральних проблем, якщо вона матиме можливість післати ракету в пасажирський літак, що знаходиться у повітрі", — сказано в доповіді Роберта Овклі.

В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКІ ЗБИРАЧІ сміття голосуванням рішили, що повернуться до праці без нового контракту. Страйк, який тривав 20 днів, залишив місто в страшнім непорядку, засипаючи вулиці сміттям. Всі справи полагоджено крім платні, та в цій справі далі ведуться переговори.

В ДІТРОЙТІ, 7,000 МІСЬКИХ робітників страйкують уже шість днів. Урядовці, які готуються до перевиборів в серпні, готові кожної хвилини викликати членів крайової Ґвардії на допомогу. Дотепер переговори між робітниками і управою міста не посуваються вперед, але далі ведуться.

Д—р РОБЕРТ БАЛЛАРД продовжує переводити досліджeня затопленого корабля „Титаніка", який потонув у квітні 1912 року та на якому загинуло 1,513 пасажирів. В сьомій із 12-ох спроб вперше нуркуватиме робот, який оглядатиме корабель та робитиме знімки.

ПОЛЬСЬКИЙ ЧОВЕН „Стоміль", який спізнився чотири дні на святкування 100-ліття Статуї Свободи, виїхав з Ню Йорку в неділю, 20-го липня, та є в дорозі до Чикаго. Його прощали десятки малих човнів і багато людей в пристані. Човен має повернутись до Польщі, а вміжчасі поплив до Баффало, Клівленду, Дітройту, Чикаго і Монтреалю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3-місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Паломництво" до Москви

Коли на величаве відзначення 100-річчя Статуї Свободи, що її подарувала була Америці Франція, прибув до Америки французький президент Міттеран, він мав двогодинні розмови з президентом Реґеном. Вони торкалися, — читали ми, — всіх справ, які цікавлять обидві країни, від міжнародного тероризму і залежности Західньої Европи від імпортованої ґазоліни аж до найважливішої проблеми — роззброєння. Відомо, що Реґен, переставши лаяти СССР, як „злющу імперію", похвально висловився про Михаїла Ґорбачов, як першого совєтського лідера,що заговорив не тільки про обмеження різних родів зброї, а про роззброєння. Реґен із свого боку висловив готовість перевести роззброєння на 50 відсотків, себто на половину існуючого арсеналу, під двома передумовами: аби воно було двостороннє і перевірене.

Майже безпосередньо після відвідин в Америці, полетів французький президент Франсуа Міттеран до Москви. Вітали там його з великою парадою, розмовляли солодко, переконували, що СССР радий мати тісні мирові зв'язки з „незалежною" Францією із червоними нитками шитою інтенцією відірвати Францію від Антлантійського пакту (НАТО). Міттеран теж висловлювався про Ґорбачова компліментарно, як про державного мужа, який думає не ідеологічно-партійними а реалістичними категоріями, і був вдоволений цією візитою. Ясно, що ані про розмови Реґена з Міттераном, ані про розмови Ґорбачова з Міттераном не сказано публічно більше, як тільки дуже загальниково. Що стосується мрії Кремля, щоб розколоти НАТО, то це даремна справа. Поперше, Франція не рішає про це, бо вона є тільки одним із членів того бльоку, при чому з усіх західньоевропейських країн найбільшу суходільну армію має Західня Німеччина. Подруге, сам Міттеран, старий соціялдемократ знаменито знає суть московського большевизму і як французький патріот здає собі справу і загрози від совєтського аґресивного імперіялізму, який існує незалежно від декляацій про готовість редукувати свої наземні війська в сусідстві Західньої Німеччини та редукувати число скерованих на Захід ракет. Але Франція, як усі країни вільного світу прагне миру і свідома, що вирішними у цій справі є дві суперпотуги, ЗСА і СССР. В американських часописах появилася вістка, що Ґорбачов ніби заявив Міттеранові, що він Ґорбачов прагнув би бачити Европу „вільною від Атлантику по Урал". Очевидно — це не значить, що „воля" Европи мала би існувати за зразком волі Америки, Франції чи Західньої Німеччини. За совєтською пропаґандою совєтська конституція є „найдемократичніша" у світі і в Совєтському Союзі панує повна воля згідно з пісенькою „Я другой такой страни нє знаю, ґдє так вольно дишіт челавєк".

В Італії прийшли до влади знову християнські демократи під проводом прем'єра Джуліо Андреотті. Прийшла теж ґрунтовна — для українців дуже корисна — зміна на різних міністерських постах в Канаді. Не виключено, що поруч із Францією і Західньою Німеччиною відвідають Москву й інші західні державні мужі. Це знак, що заметушився західній світ, дізнавшись про можливість вже недалекої нової вершинної конференції Реґена з Ґорбачовим. Справа роззброєння тепер у центрі уваги, бо кожна країна тісно пов'язана своїми міжнародними договорами та має власні збройні сили, що їх ближче чи дальше торкалось би нове „зговорення" Реґена з Ґорбачовим. Реґенові не досить, що Конґрес створив ревізію податкової системи, схвалив бюджет і признав 100 мільйонів на „контрас" у Нікараґуа. Реґен не допустить до порушення балянсу збройних сил. Насувається лиш запит як Ґорбачов і його маршали уявляють собі зменшення арсеналу збройних сил у світі. А якщо згадати останню конференцію поміж Ґорбачовим і Міттераном, то президент Франції застерігається, що він не зредукує атомового арсеналу, бо це найбільша запорука безпеки цієї країни.

СИЛЬНИЙ ЗЕМЛЕТРУС, який сягав 5,5 на скалі Ріхтера, знову потряс південну Каліфорнію. Це вже третій з черги землетрус в цій частині стейту за останні два тижні. Землетрус не заподіяв великої шкоди та нікого не поранив.

Ольга Кузьмович

МОЛОДІ ВОЯКИ НЕ ВМИРАЮТЬ — ВОНИ ПАДАЮТЬ НА СТІЙЦІ

Писати посмертну згадку, це, здається, для кожного професійного журналіста найважче завдання, а зокрема коли приходиться писати про товариша по перу.

Писати посмертний спомин про товариша по перу а при цьому найближчого друга у чверть сторіччя після його смерти — видається ще важчим. Віддаль яка ділить нас від цього сумного випадку каже розглядати з філософським спокоєм і без зайвої емоційности цю смерть, як кожну іншу, що зустрічає нас на дорозі життя — а все ж годі і тепер після 25-ти років позбутися жалю, що так передчасно і ненадійно відійшов д-р Любомир Ортинський — один із провідних одиниць політичного українського життя, військовик і журналіст. Мимоволі приходить на думку скільки корисного могла ця людина ще зробити, скільки написати, як вплинути своєю індивідуальністю на русло українського публічного життя.

Наш друг належав до того виїмкового покоління, що зростало і розвивалося у патріотичному підсонні останніх років перед Другою світовою війною, з покоління, що вірне своїм націоналістичним переконанням, пішло відтак зі зброєю в руках проти найбільшого ворога — України — совєтського режиму.

Л. Ортинський був вояком „з крови і кости" та вже коротко після початку війни у 1939 році для нього не було сумніву, що його місце і завдання у військовій уніформі. Не диво, отже, що згодом він став одним із провідних старшин Першої Дивізії УНА і Божим провидінням охоронений від смерти у бою під Бродами пішов зі своїми військовими друзями на Захід, а відтак до полону.

Наша дружба, яка мала свій початок під час студій у Варшаві, де ми належали в Студентській Громаді до цієї меншости, що там студіювала, приїхавши з Галичини, продовжувалась у роки спільного перебування в Австрії, у перших повоєнних роках, а ще більше зв'язали нас спільні громадські і політичні зацікавлення вже на американській землі, коли Л. Ортинському вкінці пощастило після декількох років перешкод переїхати ни цей континент.

Але в усі ці важкі для нього особисто роки, спершу в Австрії, відтак у Німеччині, аж до остаточного поселення в Ню Йорку, ми вели широку та цікаву переписку, яку я зберегла досьогодні. І коли переглядаю її після тридцяти чи більше років вона далі є дуже цікава та повна здорових і досі актуальних поглядів, як була і раніше.

Д-р Любомир Ортинський, закінчивши студії політичних і економічних наук докторатом у Відні, всеціло віддався цій ділянці але, маючи добре і легке перо, ввійшов без найменших труднощів у журналістику, яка зовсім полонила його в останні роки його короткого життя. Саме це журналістичне перо і виявлялося навіть у приватній переписці, бо у нашому випадку, вона була виявом думок і переживань громадського порядку, а рідко особистого.

Наш друг мав завжди погорду до тривіяльних щоденних справ і вони стояли у нього на останньому місці — українські проблеми — це було те, чим він жив, що його цікавило, та про що він лише писав і говорив.

Вивчивши бездоганно німецьку мову і маючи виїмкову товариську огладу та переконливий спосіб вияву поглядів, він став знаменитим „амбасадором" української справи перед чужинцями і знаходив поміж ними всюди приятелів. Ось перед нами витинок із шведської преси де д-р Л. Ортинський їздив як представник ЗП УГВР де постійно працював. Шведський журналіст, що робив інтерв'ю з нашим другом висловлюється про нього, як про „прахтекземпляр" людини і знавця політичних справ. Він був теж чи не першим постійним українським акредитованим кореспондентом в Об'єднаних Націях, а коротко перед своєю смертю брав участь в американській конференції Колґейтського університету у закордонних справах.

Протягом довгих тридцяти років він був постійним кореспондентом нашого щоденника, спершу як головний кореспондент „Свободи" на Европу, а відтак саме як кореспондент у Об'єднаних Націях.

Повний незнищимої енерґії та свіжих думок він був також одним із творців журналу Братства колишніх вояків Української Дивізії „Вісті комбатанта", до якого зумів притягнути всіх колишніх українських вояків та створити журнал військово-політичної думки, до якого дописували не лише військовики, але й чільні українські публіцисти. Під його проводом, як голови, Братство колишніх вояків УНА розвинуло широко свою діяльність та після важких перших кроків програ і полону, зуміло зорганізувати всіх тих, які боролися в обороні батьківщини у рядах цієї військової частини і привернули їм віру в правість і потребу вишколеного українського війська.

У наших архівах затримався оригінал його праці із 1950 року п.з. „Українська Дивізія на тлі політичних подій Другої світової війни". Глибоко і правильно аналізуючи, він витягає висновки, які дуже актуальні особливо сьогодні, коли прийшла віднова нагінки до живучих ще членів цієї української військової частини. „Ми йшли до полонів", — пише він — „з піднесеними головами, повні надій на нові можливості причинитися своїм військовим знанням для загальної справи. В найглибшому переконанні про слушність української справи взагалі, а ролі української дивізії зокрема, ми не прочували всіх цих Сциль і Харибд, що нас чекали..." Закінчує він свою довідку ствердженням що „дорога й крівава була ціна здобуття капіталу — тисячів вишколеної української молоді, але „нема ціни, яку не варто б було заплатити, щоб було українське військо" — цитує він слова Митрополита Шептицького".

У Л. Ортинського була глибока і беззастережна віра в потребу боротися на усіх відтинках за Україну; його патріотизм не був поверховний, а був змістом його життя. Не один раз у хвилинах зневіри чи розчарування переконував мене а може й себе, що „немає ради треба далі працювати для неї, бо як не ми, то хто це зробить?"

Пригадується ще інший, так характеристичний для нього, висновок „Знаєш" — говорив він, — „ані ти, ані я, вже з українства виписатися не можемо".

(Закінчення на стор. 3)

Володимира Лучків

Українська Спадщина і Музей в Канаді

I.

У цій статті я хочу подати історію одного з музеїв в Торонто. Цей музей відрізняється від інших музеїв: своїм приміщенням, виглядом і завданням.

Приміщується він у замку „Каса Лома", який є туристичною атракцією Торонто. Відвідує його півмільйона туристів річно, котрі оглядають також нашу виставку, яка є включена в загальну туру. Виглядом наш музей відмінний ще й тим, що поділений на частини, які інформують глядача про українську історію, традицію, українські поселення в Канаді і вклад українців у розбудову цієї країни. Від самих початків завданням нашої виставки було дійти до широкого кола глядачів чужомовного походження, що й стовідсотково себе виправдало.

Музей був заснований в 1973 році,а попередила його виставка Української Спадщини, яка офіційно була відкрита в 1969 році, але не було вже завершення, яке взяло два роки зусиль і приготувань.

В 1967 році з ініціятиви теперішньої голови Ліґи Українських Католицьких Жінок Ірини Малицької, при співпраці голів Центральних Управ жіночих організацій: ОУК (Організація Українок Канади), ОЖ ЛВУ (Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України), СУК (Союз Українок Канади, та з великою допомогою контролера Торонто Марґарет Кемпбел виєднано приміщення на українську виставку в Каса Лома.

Одержавши приміщення, приєднано до співпраці молодих професійних людей, котрі з ентузіязмом піднялися до організації виставки: адвокат Роман Мельник, Богдан Дзерович і д-р Михайло Кондрацький. Оформлення виставки професійно перевела фірма під керівництвом Богдана Дзеровича. Про підібрання експонатів подбала Люба Луцька, знавець українського мистецтва. Крім згаданих організацій, багато інших організацій і поодиноких осіб підтримували вищезгаданий задум.

Товариство зареєструвалося п.з „Товариство Українська Спадщина в Канаді, а виставку названо „Українці в Канаді".

До почесної Дирекції Товариства запрошено: Архиєпископа Греко-Православної Церкви — Владику Михаїла, Єпископа Української Католицької Церкви — Владику Ізидора, Марґариту Кемпбел — контролера в міській управі Торонто і сенатора Павла Юзика (помер 9-го липня ц.р.).

До Дирекції Товариства ввійшли голови Центральних Організацій: Стефанія Савчук від (ОУК), Марія Солонинка — від (ОЖ ЛВУ), Ірина Малицька — від (ЛУКЖ), Леся Хорош-Ґреґорі — від (СУК) і д-р Осип Бойко — голова відділу КУК в Торонто.

Члени Екзекутиви: Ірина Малицька — голова, адвокат Роман Мельник — секретар, Богдан Дзерович — керівник виставки, адвокат Богдан Онищук — правний дорадник.

Виставку відкрито 12-го серпня 1969 року з участю: Владики Михаїла, Владики Ізидора, отців парохів українських Церков, посадника міста В. Денісона й інших представників міської Управи, голови і членів Дирекції Ківаніс Клюбу та Каса Ломи, голов і представників українських установ, преси й громадянства.

Головну промову на відкритті виголосила С. Савчук, підкреслюючи значення „небуденної події в житті української спільноти, не лише в Торонто, але в цілій Канаді, події — відкриття постійної виставки скарбів української культури в репрезентативному будинку — замку „Каса Лома", колишньої палати „Сир Генрі Пелата". Щоправда, українсхідній Канаді, в деяких місцевостях зорганізували українські музеї, в яких зберігаються наші культурні надбання, однак ці інституції рідко коли відвідують іншомовні громадяни. Зате виставка у Каса Ломі буде живою установою, що її відвідувати будуть сотні тисяч, річно, різні національності Канади. Цією виставкою, ми хочемо інформувати про нашу духову спадщину, якою ми збагачуємо канадську мозаїку національностей, вкладаючи те, що дороге, найкраще в нашій культурі.

Метою нашої виставки є познайомити українське молоде покоління з нашою історичною традицією, культурно-духовими скарбами українського народу, щоб наша молодь пізнавши велич, красу культури свого народу, присвоювала собі ті цінності і зрозуміла, що, присвоївши ці духові скарби, вона є кориснішим і більш цінним громадянином цієї країни. Громадяни з багатим духовим життям є найбільшою цінністю для кожної держави. Нація не може жити повним життям без своїх духових надбань.

Закінчення буде.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Роман С. Голіят

СВЯЩЕНИК ПРО ГОЛОКОСТ

The Gentile Holocaust, by Father William O'Malley, S.J.

Єзуїт — Вілліям О'Меллі, виховник молоді в католицькій середній школі в Рочестері, Н.Й., у повищій статті, яка появилася в американському католицькому журналі „Америка", з 14-го червня ц.р., дає читачеві опис сатанівської системи Гітлера.

Шість мільйонів жидів, майже три-четверті жидів Европи, знищив Третій Райх. Ця система винищила також 9 до 10 мільйонів слов'ян: поляків, українців і росіян, не враховуючи до цього числа півмільйона циганів, Свідків Єгови й гомосексуалістів.

Навіть школярі знають про ґеноцид, манію Гітлера відносно жидів. Одначе, пише О'Меллі, не багато навіть освічених людей, знають про тих, що були в Третьому Райху „унтерменшами", „сабюмен" і невільниками.

Цитуючи листа секретаря Гітлера, Мартина Бормана до Франка там читаємо, що завданням генерал-губернатора Ганса Франка було: знищити польське дворянство й інтеліґенцію, а польські священики мали проповідувати це, що їм дозволять. Якщо б, якийсь священик противився тому, то з таким треба покінчити. (Щось, як сучасні поляки зробили з о. Попелюшком РСГ). Завданням священика є втримувати поляків у дусі послушенства. 4 відсоткам польських священиків дозволено залишитися у своїх костьолах; 700 — священиків розстріляно, а 3,000 заслано до таборів, з чого, 2,000 священиків померло. Священика, Станіслава Беднарського, якому поклали дротяний кільчастий вінок на голову, і розп'яли його на стіні бараку в Дахав 20 миль на північнийзахід від Мюнхену, столиці пива Німеччини. В Дахав, в роках 1933-45 ув'язнено 2,720 священиків, які творили найбільшу релігійну громаду в історії світу. І чому на це не реаґували німецькі християнські Церкви. На це, о О'Меллі, після довгих своїх дослідів, прийшов до висновку, що: „ніхто не може говорити, коли його горло перетяте".

Цитуючи працю д-ра Богдана Витвицького „Інший Голокост", О'Меллі згадує, що в Україні під час голокосту загинуло 3.9 мільйона осіб, з того числа, приблизно 1 мільйон були українські жиди. На Білорусі, нараховують на 1.4 мільйона осіб не жидів, і 250,000 жидів.

О'Меллі пояснює різницю між голокостом жидів, яких 4.5 мільйона згинуло в ґазових коморах, а з 10 мільйонів слов'ян в ґазових коморах згинуло „тільки" один мільйон, решта згинули від екзикуцій.

Відносно російських полонених (хіба не російських, а совєтських — РСГ.), то за німецькими даними, коли вони піддалися у полон — 67,000 їх зліквідовано. З усіх 5-6 мільйонів полонених згинуло від 2.5 до 3-ох мільйонів осіб і були випадки людоїдства.

Жалується автор цієї розвідки, що бракує англомовних публікацій, які висвітлювали б про нежидівські жертви голокосту, бо справжня навала літератури існує про ліквідацію европейських жидів.

Отець О'Меллізакінчує свою розвідку цитатою з публікації д-ра Витвицького, що: „Коли голокост вчить чогось, то вчить нас, що ми мусимо подати собі руки в моральному завданні. А, що коли ми не піднесемося доволі високо, в любові один до одного, тоді ми мусимо принаймні відкинути разом зневагу, ненависть і огиду, і упередження і расизм будь-якого покрою. Жертви нацистичного голокосту вимагають від нас зробити спільне зобов'язання працювати над цим, аби анулювати нерозумну ворожнечу. Їх жертва вимагає того".

Ф. Любинецька

Я ПРИГАДУЮ...

(У 35-ліття Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті)

Коли в половині 1940-их років ми далі й далі їхали на Захід, нас все ще не опускала думка про поворот на Рідні Землі. Адже ж часті були святкові побажання: „Дай Боже, через рік зустрітись у Києві... Львові..." А тим часом нам вже стелилась дорога за океан.

І от Дітройт.

Якось одного разу в часі мого перебування на українській оселі „Діброва" приступив до мене тодішній голова Батьківського комітету інж. Данило Березовський і сказав:

— Я чув, що пані є учителькою. Чи не могли б ви прийти до нашої „Школи Українознавства" і взяти години української мови і літератури в сьомій і восьмій клясах?

Я не могла зразу дати відповіді, бо не знала, чи вдасться мені погодити учителювання із заробітковою працею.

Мені пощастило, і вже наступної суботи — навчання в українській школі відбувалось по суботах в пополудневих годинах — я зайшла до американського шкільного будинку, в якому мала приміщення українознавча школа. В коридорі людно: одні батьки приводять дітей, інші урядують при столиках, збираючи шкільні оплати; бігають діти; старші учні стоять тут і там групками, а от на гострому закруті коридору вправо сидить директор школи св. п. д-р Мирон Дольницький, з яким мене знайомить голова Батьківського комітету. І ось дзвінок: учні розбігаються по клясах, а з учительської кімнати виходить проф. Пилип Гайда. Очі наші зустрілись:

— Пане професоре! Та ж ми знайомі з гімназії „Рідної Школи" в Тернополі! Пізнались по стількох роках!

Я ще й досі не змогла забути першої зустрічі з ним, коли він мені на привітання в учительській кімнаті сказав: „Ви замолода до нашого учительського збору. Подивіться, тут самі старші панове!" — і хотів був записати мене до...сьомої кляси. Це були мої перші кроки в педагогічній праці, і я досить збентежилась.

Входжу до кляси. Мої учні — це вже не діти, а юнаки-юначки. Чую на собі погляди їхніх допитливих очей.

Не від цього була й я, щоб не кинути оком по клясі і запізнатись з моїми учнями: виразно позначений авторитет батьківського дому, здержлива поведінка, здисциплінованість, бездоганна українська мова.

На перерві знайомлюсь з учителями: Іванною Кучер, Марією Олесницькою і її мужем Юрієм Олесницьким, Ольгою Савчук, Ольгою Михалович, Іриною Тарнавською, і іншими. А ось така картина: крізь відчинені двері до однієї із кляс, бачу невисокого ростом учителя, який стоїть при катедрі, а біля нього гурт учнів. Чую голос:

— Діточки, позичте цю книжку, там дуже цікаве оповідання, прочитайте його. Хтось із учителів мені пояснює: це і наш бібліотекар, Осип Байко. Цю бібліотеку він возить щосуботи у своєму авті, і пачки з книжками двигає перед навчанням до кляси, а по навчанні з кляси — до авта. Таким то був св.п О. Бойко.

Цього першого дня мого перебування в школі дізналась я, що ця школа постала з ініціятиви батьків дітей у шкільному віці ще в 1950 році, і першими учителями в ній були д-р М. Дольницький і Іванна Кучер. Очолював школу, св. п. проф. Володимир Павлусевич; він однак скоро виїхав до Клівленду. (Я його також знала із гімназії „Рідної Школи" в Станиславові). Із цих давніх років пригадую ще покійного ред. Зенона Тарнавського, який, крім викладів в школі, завідував українською радіогодиною, і один раз в місяць відступав безкорисно для учнів цієї школи і Пласту 15 хвилин на радіопередачі, що їх підготовляли учителі і пластові виховники. Діти і молодь дуже любили виступати на радіогодинах.

Одного разу після виступу нашої дітвори на радіогодині один із службовців в розмові зі мною не міг надивуватися, що діти, які вчаться в американських школах від раннього дитинства, можуть так добре володіти ще іншою, ніж англійською мовою. — Як це ви робите? — питав мене.

— Це заслуга їхніх батьків!

Із збільшенням числа учнів у школі, а особливо для подачі матеріялу з українознавства, на вищому середньому рівні, зорганізовано т.зв. „академічні курси", спершу дворічні, а згодом трирічні. Очолювали ці курси д-р Мирон Дольницький, а згодом св. п. д-р Богдан Лончина. Викладачами крім деяких учителів „Школи українознавства" були св. п. д-р Петро Біланюк, маєстро Едвард Козак, д-р Василь Витвицький, д-р Б. Кушнір, ред. Зенон Тарнавський і ін.

На переломі 1950-их і 60-их років відійшов з директури д-р М. Дольницький. Приблизно в тому часі переїхав до Дітройту д-р Богдан Лончина. Він погодився обняти директуру в „Школі українознавства", хоч мав повне навантаження в університеті. Одного разу про своє перенесення до Дітройту д-р Лончина розказував так:

„В попередньому місці нашого поселення в Америці мені вдалось одержати професуру в університеті. Там мали ми добрі побутові умови. Але діти підростали, а в цьому місці ані нашої церкви, ані української школи, ні Пласту, ні взагалі українського середовища. І я рішився зрезигнувати зі своєї праці. Ми переїхали до Дітройту, тут починаємо життя від початку..."

Якіж це знаменні слова батька в сьогоднішній добі!

В 1962 році зліквідовано „академічні курси", а навчання в українознавчій школі продовжено з восьмого до 11-го року і є досьогодні. При школі діяли дошкільні кляси і англомовні курси.

У 1965 році зорганізовано „педагогічні курси" для підготови учителів українознавчих шкіл. Виклади відбувались у вечірніх годинах. Очолювали „педагогічні курси" звичайно директори українознавчої школи, а викладачами були, крім директорів, учителі колишніх середніх шкіл в Україні чи в Дітройті, деколи запрошені лектори: інж. Корнель Ніщименко, Олена Лісківська, Т. Назаренко й інші. Таких курсів відбулось мабуть три.

З д-ром Богданом Лончиною довелось мені працювати коротко, бо я, змінивши години заробіткової праці, мусіла зі школи відійти. Але скоро ми знову зустрілись на „педагогічних курсах".

Із часів педагогічних курсів пригадую такий випадок: на годину української літератури зайшов у клясу директор тієї американської школи, де відбувались виклади, і запитав учителя:

(Закінчення на стор. 3)

Я пригадую...

(Закінчення зі стор. 2)

— Хто є ці люди, які сходяться по четвергах слухати лекцій?

— Це майбутні учителі української суботньої школи, що має приміщення в цьому будинку.

— Як довго вони ходять на ці курси?

— Два роки.

— Аж два роки? І вони хочуть так довго ходити?! Це ж дорослі люди; вони мають свої обов'язки, свої справи. Я ніколи не думав, що ви, українці, такі завзяті. Я мабуть мало про вас знаю"...

Після 14-річної праці в „українознавчій школі" д-р Б. Лончина відійшов, маючи інші зобов'язання. Не від речі буде згадати, що в роках 1960-1970 „школа українознавства" т-ва „Рідна Школа" у Дітройті начислювала майже 400 учнів і понад 20 учителів.

Після відходу Б. Лончини „школу українознавства" очолювали Ірина Тарчавська, Люба Маринюк, мгр Остап Квітковський, Христина Гнадчук. В цьому шкільному році директором „школи українознавства" є Рома Біла-Тобіянська. Із довголітніх учителів школи пам'ять підказує мені такі імена: Марія Олесницька, (вона викладала і на „педагогічних курсах"), Ольга Савчук, Марія Андрусяк, О. Михалович, Ірина Тарнавська, Іванна Кучер (викладала також на „педагогічних курсах"), Ярослава Жданів, Ніна Черняк, Пилип Гайда (в школі учив недовго, але був довгі роки незамінним секретарем матуральних комісій), подружжя Леонтина і Юрій Боднаруки (викладали також на „педагогічних курсах"), Христина Гнадчук, С. Пришляк, Люба Маринюк, Ксеня Кучер, Марта Тарнавська, Р. Дигдало, Л. Качан, С. Шумило, В. Мушинська, Ю. Капітанець, та інші. Всі вони учителювали в школі від 34 -ох років до чотирьох-п'яти років. (Найдовше ті, що на початку списка). При цьому треба усвідомити, що не для заробітку працювали учителі в школі, ні, але з почуття громадського обов'язку!

В програму „школи українознавства" входила також „Студія живого слова", яку вела артистка українських театрів в Україні Катерина Бранка-Кривуцька. Вона й режисерувала більші драматичні імпрези, в яких брала участь також „школа українознавства". Запам'ятались мені і Шевченкові святкування, із яких деякі відбувались у великих залях Дітройту, в тому і в Авдиторії Форда.

В підготові шкільних імпрез допомагали також інші учителі: Лада Прокоп, М. Андрусяк, св.п. Світослава Березовська, О. Савчук, та інші.

Довгі роки школа вела акцію „Діти- Дітям" і „Учителі — Учителям". Займались тим опікуни кляс. Показні суми грошей відсилано нашим поселенцям в Німеччині, Австрії, Бельгії, Франції тощо.

Пам'ять наводить мені ще імена деяких довголітніх відданих працівників Товариства „Рідна Школа — Батьківський комітет": інж. Данило Березовський (він очолював також Централю опікунів шкіл українознавства Шкільної Ради УККА в Америці); мгр Осип Сливинський, довголітній редактор „Вістей Товариства Рідна Школа в Дітройті" (він редагує їх й досьогодні); інж. Степан Білий, св. п. мгр Ярослав Тарнавський; св. п. Ілля Демків; св. п. Д-д-р Іван Заплітний, інж. М. Лаврин, д-р М. Климишин (він був особливо активний у початках існування школи) та інші. Сьогодні, після злиття Батьківського комітету з „Рідною Школою" Товариство „Рідну Школу" очолює Ігор Іваницький.

Пригадую. Школі Українознавства товариства „Рідна Школа" в Дітройті сповнилось 35 років. Це час життя майже двох поколінь. Її провід вже в руках молодшої і молодої генерацій. Дехто із сьогоднішніх учителів чи рідношкільних працівників і самі колись були учнями цієї школи. Куди вони повернуть стерно українознавчого шкільництва в майбутньому — це у великій мірі залежатиме від цього, чи знайдуть вони співвідношеня між сьогоденням оточуючого нас світу, а українським коренем, пересадженим на американський грунт, та чи вдасться їм виплекати із цього кореня нові паростки, які будуть свідомі своєї відповідальности за продовження рідношкільного діла, звичайно при допомозі батьківського дому, українських Церков, українських молодечих організацій і всієї української спільноти.

На Ольжицівці вшановано О. Бойдуника в 20-ліття його смерти

Лігайтон, Па (ПС ОДВУ). — Заходами Центральної Управи та відділів східнього побережжя ЗСА Організації Державного Відродження України вшановано пам'ять сл. п. Осипа Бойдуника в 20-ту річницю його смерти. В неділю, 6-го липня ц.р., о год. 11:30 перед полуднем заупокійну Божественну Літургію відслужив у каплиці св. Андрія на Оселі ім. Олега Ольжича о. капелян Михайло Горошко в присутності Владики Володимира, Архиєпископа Лондонського Української Автокефальної Православної Церкви, який правив Панахиду в сосолуженні о. капеляна М. Горошка. Співав місцевий хор поселенців Оселі під диригентурою Василя Пізаря.

Владика Володимир виголосив євангельську проповідь і слово про сл.п. інж. Осипа Бойдуника, як прикладного християнина й українського патріота, провідного діяча Українського Національного Руху й співробітника сл. п. полк. Євгена Коновальця, а після смерти останнього одного з найтісніших співробітників полк. Андрія Мельника. За свою діяльність в УВО й ОУН на рідних землях просидів п'ять років у польській тюрмі, а в часі Другої світової війни за його організування національно-державницької діяльности Київської Української Національної Ради, як секретар цієї Ради, що її очолював б. ректор Київської політехніки проф. Микола Величківський, — карався в нацистсько-гітлерівському концентраційному таборі в Саксенгавзені враз із іншими членами Проводу Українських Націоналістів, включно з його головою сл. п. полк. Андрієм Мельником і його дружиною Софією. Владика говорив про всецільну й безкорисну відданість О. Бойдуника в боротьбі за волю України — від часів Української Національної Революції в 1917-1921 роках аж до останньої хвилини його життя, бо помер він 7-го квітня 1966 року будучи головою Української Національної Ради. Жив він поспартанськи як революціонер, не накопичуючи ніякого матеріяльного добра, а щоб служити Україні неподільно, навіть не закладав родинного життя.

В Службі Божій і Панахиді взяло участь біля 300 осіб на чолі з Володимиром Процюком, Аллентавну — Андрієм Ґелетканичем, Лігайтону — Михайлом Хоминoм, Нюарку — інж. Омеляном Суховерським, Ню Йорку — інж. Петром Байбаком і Філядельфії — Петром Ґенгалом. Особливим гостем був заступник голови ПУН д-р Зенон Городиський.

Після релігійних відправ відбулася у великій залі Ольжичівки поминальна зустріч, яку відкрив і привітав учасників заступник голови ЦУ ОДВУ проф. д-р Петро Стерчо, який також представляв виконавців програми. Одиноким промовцем був довголітній і один із найближчих співробітників сл. п. Осипа Бойдуника, теперішній заступник голови ПУН д-р Зенон Городиський, який спільно з Покійним працював під час Другої світової війни в Києві, був співучасником творення Української Національної Ради в Києві 5-го жовтня 1941 року, в однаковій мірі жив життям підпільника, а після Другої світової війни спільно з ним змагав до консолідації всіх українських самостійницьких і соборницьких політичних сил в ДЦ УНР. Від 1966 року виконує він в ПУН ті самі функції, що їх мав сл. п. Осип Бойдуник.

Прелеґент — д-р Зенон Городиський — дав повну сильветку життя й діяльности сл. п. О. Бойдуника, а зокрема виклав основні риси характеру Покійного як прикладного патріота, стійкого борця-революціонера, який не сходить із обраного шляху, національно-державного будівничого, який думав і діяв категоріями державника, а в тому й мислителя, який намагався дати майбутній українській державі політичний устрій народовладдя зрізничкованої суспільности та соціяльно-господарський устрій національного солідаризму. За введення змін у Програмі ОУН змагав він ще на Другому Великому Зборі Українських Націоналістів, що відбувся у серпні 1939 року в Римі.

Сл. п. інж. О. Бойдуник брав участь в українських визвольних змаганнях в рядах Української Галицької Армії; став він членом УВО вже на самому початку її творення. Відтак закінчив університетські студії в Празі дипломом інженера-економіста. В Празі був він головою Української Академічної Громади та головою націоналістичного Союзу Української Національної Молоді саме в часі вбивства Головного Отамана Симона Петлюри. І саме він інж. Осип Бойдуник, галичанин, і полк. Микола Сціборський, наддніпрянець, який був головою Леґії Українських Націоналістів, заініціювали у Празі соборницькі відправи і поминки по Симонові Петлюрі, в яких вперше зійшлися розсварені Варшавським договором „галицькі" й „наддніпрянські" українці. Тож став Покійний першим консолідатором українських самостійницьких сил і речником соборницької думки серед усіх українців. Сьогодні ці концепції серед нас самозрозумілі. Не були вони, на жаль, такими в 1926 році. І це є історичною заслугою О. Бойдуника, бо від того часу всі українські патріоти почали старанно й послідовно „засипати" наявний ідейно-політичний „Збруч".

Тоді, коли нацистські окупанти України вже показали свої „зуби й пазурі" й безпощадно почали нищити українську інтелігенцію, перетворювати в рабів широкі народні маси і як невільників запрягати до воза своєї мілітарної індустрії, з доручення голови ПУН полк. А. Мельника виготовляє О. Бойдуник текст меморандуму, в якому, як на ті часи, з небувалою відвагою протестується проти Гітлера та поневолювання українського народу і підпільними шляхами революціонера їде він до Берліна, Праги, Києва, Львова й Варшави, щоб зібрати підписи бл. п. Митрополитиа Андрея Шептицького проф. Миколи Величківського, президента Андрія Лівицького, генерала М. Омеляновича-Павленка й полк. Андрія Мельника і вислати меморандум до Гітлера.

Цей меморандум є одним із найсвітліших документів Другої світової війни, бо всі підписані могли накласти своїми головами за цю державницьку відвагу представників поневоленої, але нескореної нації.

Учасники поминальної зустрічі з великою увагою вискухали цю прецінну промову д-ра Зенона Городиського.

В мистецькій частині програми виступав скрипаль-віртуоз проф. Петро Прус і відомі рецитаторки Оксана й Марта Михайлюківни. В музичній імпровізації, присвяченій сл. п. Осипові Бойдуникові, проф. Петро Прус склав своєю віртуозністю такий музичний фрагментарно-реалістичний рисунок Покійного, що на залі запанувала тиша й учасники ясно бачили кожну ділянку життя, праці й боротьби О. Бойдуника.

Музичний рисунок послідовно доповнили живим словом сестри Михайлюківни, які не лише захоплюючо прорецитували знаменито сконструйований монтаж поетичних творів націоналістичної квадриги поетів, але й включили спеціяльно написану ними частину поезії, в якій дали вони специфічні риси характеру й діяльности сл. п. О. Бойдуника.

Все це відбувалося на тлі по-спартанськи й по-бойдунківськи в декорованій з великим смаком залі роботи Миколи Кавки, при співпраці Олега Бака-Бойчука.

Подякою всім учасникам релігійних відправ і поминальної зустрічі, промовцеві й виконавцям мистецької програми та декораторам сцени, як і організаторам цих урочистостей від ЦУ ОДВУ та відспіванням українського національного гимну закінчено відзначування 20-ліття смерти Осипа Бойдуника на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні. Спеціяльну подяку висловлено голові 12-го Відділу ОДВУ в Філядельфії Петрові Ґенгалові, який був душею організування цих імпрез.

Молоді...

(Закінчення зі стор. 2)

І немов вчора пригадується цей ніколи незабутній 22-ий липня 1961 року, коли, як грім із ясного неба, прийшов телефон з літнього затишку в Гантері, який він так любив, що Любко помер на серцеву атаку протягом коротких хвилин.

Довго не можна було погодитися із дійсністю, що цієї повної життя, енергії та можливостей людини нагло не стало. Важко погодитися із цим навіть сьогодні, коли лише подумаємо скільки саме він міг зробити у вільній українській спільноті, маючи до того усі ті прикмети, які находимо тільки у непересічних одиниць. Це був один із тих молодих українських провідників, якого ніколи і нікому не вдалося заступити.

А може саме таких непересічних людей, з невідомих для нас причин, Господь зумисне забирає до Себе скоріше?

Коли згадуємо сьогодні його несподівану смерть у розцвіті сил та життя і політичної та журналістичної кар'єри, мимохіть приходить на думку так добре відомий вірш Олени Теліги, яка бажала для себе одного, „щоб Бог зіслав мені найбільший дар гарячу смерть, — не зимне умирання!"

Здається, цього самого бажав собі і наш друг, який О. Телігу знав і шанував із наших спільних варшавських років. В цьому одному Господь вислухав його бажання. Він впав, скошений невидною рукою, як пристало на воїна — хоча не від ворожої кулі, бо молоді вояки не вмирають — вони падають на стійці.

Літній...

(Закінчення зі стор. 1)

нулих семінарів варто підкреслити що поруч із академічною частиною семінар дає нагоду на товариські зустрічі.

Справу мешкання учасникам слід полагоджувати самостійно. Учасники що бажають перебувати в „Карпатії" повинні замовити місця заздалегідь. Оплата за перебування і харч за шість днів виносить 160 дол.

Семінар починається в неділю, 10-го серпня, в год. 8-ій вечора товариською зустріччю. Від понеділка 11-го до п'ятниці 15-го серпня доповіді будуть від 9:15 до 11:45 ранку, з перервою на півгодини. Дискусії над доповідями починаються в годині 7:30 вечора і триватимуть до год. 10-ої, з півгодинною перервою.

Вписове на семінар 65 дол. Зголошення і вписове слід посилати до 27-го липня на адресу: Dr. Oleh Tretiak 2227 Green St., Philadelphia, Pa. 19130; tel.: (215) 236-8226. Після 27-го липня висилати зголошення безпосередньо до „Карпатії", P.O.Box 126, Lexington, N. Y. 12452, tel.: (518) 989-6622.

Чеки слід виставляти на UAASUS або Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.

Кількість членів на семінари обмежена до 30 учасників.

В Йонкерсі приготовляються до відзначення Тисячоліття Хрищення України

За спонукою Владики Василя Лостена та ініціятивою енергійного нового пароха української католицької церкви св. Михаїла отця Тараса Ґалонзки в Йонкерсі, Н. Й., відбулися перші основуючі збори для поінформування ширших кіл громадянства Йонкерсу та околиць про потребу підготови до відзначення 1000-ліття Християнства в Україні.

В першу чергу приступлено до вибору Президії Комітету для відзначення Тисячоліття Хрищення України. Головою комітету обрано Лева Футалу, заступницею голови стала Іванна Ганкевич, протоколярнии секретар—Михайло Бурчак, кореспонденційний секретар—Лука Шморгай

Рівночасно покликано до життя ряд комісій: Літургійна—під проводом пароха о. Т. Ґалонзки, наукових доповідей—д-р Роман Борковський, імпрезова—д-р Олег Сохан, інформаційна-Богдан Титла, фінансова—Ярослав Моцюк, комісія поїздок та екскурсій—Володимир Козіцький.

В склад поодиноких комісій ввійшли громадяни міста Йонкерсу та околиць і вони репрезентують широкі кола громадянства з різних середовищ: професійних, наукових, громадських та політичних.

Склад комітету і поодиноких комісій дають запоруку гармонійної та успішної співпраці, яка на будуче буде розвивати свою діяльність на цьому терені. Є також можливість кооптування додаткових членів, які можуть внести нові, творчі думки для добра праці цілого комітету.

Інформаційна Комісія

МИНУЛОГО ТИЖНЯ у хлоп'ячому таборі в Ню Мексико чорний ведмідь напав і покалічив чотирьох молодих хлопців. Усіх хлопців повезено до лікарні, де лікарі позашивали їхні рани. Науковці сказали, що ведмеді збились із свого шляху з уваги на великі дощі.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ТАСС повідомило, що голова державної комісії в справах нагляду за безпекою ведення робіт в нуклеарній енерґетиці Євґеній Кулов „звільнений від своїх обов'язків". ТАСС не повідомляє про причину усунення Є. Кулова, який був поставлений на цю посаду недавно, в серпні 1983 року. Західні спостерігачі вважають, що причиною його звільнення є катастрофа на Чорнобильській енергетичній станції.

Активні...

(Закінчення зі стор. 1)

ставника того покоління, що було безпосереднім свідком і активним учасником того духового і культурного процесу в поневоленій Україні, за яким закріпилося ім'я 'розстріляного українського відродження 20-их років' ".

Як можна сподіватися, „по тому боці", тобто залізної заслони — дещо інакша оцінка творчих праць проф. Ю. Бойка. Ось совєтський академік М.М. Варварцев „в імені Академії Наук Української РСР випустив книжку 'Буржуазне українознавство — знаряддя ідеологічних диверсій імперіялізму' (Київ, 1976). У ній Варварцев пише, що проф. Бойко -Блохин — „фашистський лакей, захоплений філософією Шопенгауера (ст. 26). А в „Шевченківському Словникові", т. 1., видання Інституту Шевченка, Київ, 1976 року, сказано таке: „В писаннях К.— О. Менінга, Ю. Бойка, Б. Кравцева та ін. Шевченкові ідеї братерства народів, інтернаціонального єднання трудящих замовчуються (ст. 95). „Особливо допікає київським шевченкознавцям моя праця 'Шевченко і Москва' — пише д-р Бойко-Блохин у „Відкритому листі" („Свобода", числа: від 70-го по 74, від 15-го до 19-го квітня включно). Вони бояться подати її бібліографічний опис, бояться щось з неї зацитувати, але на кількох сторінках доводять, що я Шевченка фальсифікую" (В. Т. Шпак „Сучасні фальсифікатори ідейної спадщини Т.Г. Шевченка", К. 1974).

Щоб ще більш увиразнити перед читачем творчість нашого вченого літературознавця, фахом якого є порівняльне слов'янське літературознавсто, бібліографія праць д-ра Бойка охоплює 220 позицій. Збірний твір його „Вибране" вийшло у трьох томах; перший том в 1971 році, другий — в 1974 році, а третій — 1981 року. У цілому — це 1,077 сторінок, до цього ще автобіографічні 52 сторінки та й 52 сторінки світлин. Разом у всіх томах є 68 розвідок статтей і есеїв. У цих книгах є 16 розвідок про Тараса Шевченка. Поміж ними „Творчість Тараса Шевченка на тлі західньоевропейської літератури". Іванові Франкові проф. Бойко присвятив у „Вибраному" п'ять праць: „До століття Франкових уродин", „Франко — дослідник Шевченкової творчости", „До проблем Франкового романтизму", „Основи творчого методу Івана Франка", „До проблеми розвитку Франкового стилю". Про творчість Лесі Українки проф. Бойко написав три праці: „Естетичні погляди Л. Українки та її стильові шукання", „В домі роботи, в країні неволі", „Камінний господар Л. Українки". Про цей есей д-р Бойко висловився так: „Остання праця вимагала вгрузання у світову літературу; треба було перетрусити крізь сито всю донжуанівську світову літературу. І це відкрило мені очі на цей твір" (ч. 72). Проф. Бойко проаналізував теж творчість Михайла Коцюбинського. Присвячує він також багато праць письменникам з новішої літератури — Косинці, Винниченкові, Хвильовому, Підмогильному, Антоненкові-Давидовичеві та й літературознавцеві Сергієві Єфремову, а ще із новішої літератури — Оксані Лятуринській, Олені Телізі, Докії Гуменній та іншим. Пише і про українських науковців, церковних і культурних діячів — Драгоманова, Митрополита Липківського, історика Оглоблина, письменника О. Гончара, І. Дніпровського і драматурга А. Кочергу — числа їх не перелічити.

Це ще далеко не все: проф Бойко написав ще й багато статтей, і наукових праць та есеїв на літературознавчі теми. Йдучи по лінії Незалежної асоціяції совєтознавців він видав серію німецькомовних зошитів, їх було сім, приблизно до 500 сторінок: „Національна політика Москви", а разом з тим солідний томик англійською мовою п.з. „Рашіян большевізм" та окремі статті в англійських, швайцарських та італійських періодиках.

Оце сказати б, лиш здебільшого приторк до літературознавчого профілю проф. д-ра Юрія Бойка-Блохина, для кращого і ближчого обзнайомлення і зглиблення його літературознавчої праці. Тепер ми знову повернемось до зустрічі з нашим гостем у редакції до інформацій, що їх проф. Бойко подав.

Перш усього проф. Бойко розповів нам про конференцію українських науковців, що відбулася поміж 9-им і 14-им червня, в Иллинойському університеті, в Урбана Шампейн, Ілл., при славістичному відділі, директором якого є проф. Дмитро Штогрин. Темою цієї конференції-„блискучої і на високому рівні", як це підкреслив проф. Бойко, була: „Україна сьогодні". В організуванні програми проф. Д. Штогринові допомагав проф. Богдан Рубчак. Тому що була передбачена присутність корінних американців — значну частину доповідей виголошено англійською мовою. Було понад 55 доповідачів і понад 100 осіб.

Темою доповіді проф. Бойка-Блохина була: „Російська цензура на Україні в першій половині 1980-1985 років". Пояснюючи редакторам своє слово на цій конференції, професор підкреслив, що він „сказав багато несподіваного, розкрив внутрішню механіку цензури, партійні напрямні і їх здійснення, масовий цензурний натиск на українську культуру, а також наявність цілеспрямованого опору цензурним заходам. Загалом складається враження таке, що в шаленому наступі на українську культуру із боку могутніх російських чинників відчувається деяка розгубленість. Це слід пояснити тим, що влада відчуває наростання ненависти до неї з боку українського народу".

Професор Бойко теж накреслив свої дальші пляни, що їх він задумував перевести, перебуваючи в Америці, а це про свої дві доповіді що й опісля відбулися: одна, що її влаштувало Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку, у п'ятницю, 20-го червня ц.р., а друга у неділю, 22-го червня у Філядельфії, — обидві на тему: „Шевченко, як революціонер у поезії і житті". Проф. Бойко так висловився до цієї теми: „Те, що Шевченко є національним революціонером духово — річ усім відома, але характер революційної концепції Шевченка вже не досить ясний для багатьох, навіть і шевченкознавців. Щождо практичної революційної роботи великого поета, оця робота залишилася зовсім в тіні і стала майже незнаною так, що її доводиться тепер відкривати і ставити як дослідчу проблему".

У професора Бойка, водночас політичного діяча на пості віцепрезидента Державного Центру УНР, були й інші завдання — зустрінутись у Філядельфії із президентом ДЦ УНР Миколою Лівицьким, — „ввійти ближче у справи Державного Центру", — як заявив д-р Ю. Бойко.

У відповідь на питання, які були відгуки на його „Відкритий лист" у „Свободі", — проф. Бойко сказав, що у відповідь на його статтю до нього надійшли дуже приємні листи — і товариського характеру і рівночасно замовлення передплатити 4-ий том „Вибраного"; він появиться, правдоподібно, в кінці наступного року. Це незвичайно підбадьорило проф. Бойка і викликало вдячність до цих, у яких його „Відкритий лист" викликав такий інтерес". Поміж багатьма листами особливу радість викликав лист від його учнів, а в ньому слова: „Професоре, ми слухали Вас, слухали ваших викладів і ми радіємо, що Ви далі є активним і підтримуємо Вашу ініціятиву".

На запит, яка була реакція проф. Бойка, коли його запрошено на науковий Конгрес у Львові „Франко і світова література", відповідь його звучала так: „Розуміється негативна. В той час, коли провадиться шалене переслідування української культури на нашій батьківщині — московським чинникам важливим є замаскувати цей процес перед західнім світом. Тому у Львові має бути Конгрес із участю західніх славістів. Українським ученим з еміграції я ніяк не раджу їхати до Львова і маскувати тим самим страшну і жалюгідну дійсність, яка зависла над Україною", — перестеріг проф. Бойко.

Після відходу із редакційних „теремів" проф. Юрія Бойка- Блохина — блискучого вченого і ерудита із шерегів нечисленних уже сьогодні могіканів в орбіті української інтелектуальної еміграції — нам чомусь найбільше запам'ятались, вкарбовуючись дзвінкою оптимістичною пуантою, слова ентузіязму його учнів у відповідь на його „Відкритий лист".

Значить творча праця проф. Бойка не пройшла безслідно для цього і майбутніх поколінь. Вона мостить поміст у майбутнє для невмирущої української культури.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ плянує оскаржити федерального суддю Ґеррі Клерборна, якого недавно засуджено на два роки ув'язнення за те, що він два рази на заплатив податків. Тепер він відбуває своє ув'язнення та в той сам час дістає свою річну платню в сумі 78,700 дол.

В ДРУГУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

Найдорожчого БРАТА

СВ. П.

Нестора Когутяка

23-го липня, 1986 року

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в Українському Катедральному Соборі в Мюнхені;

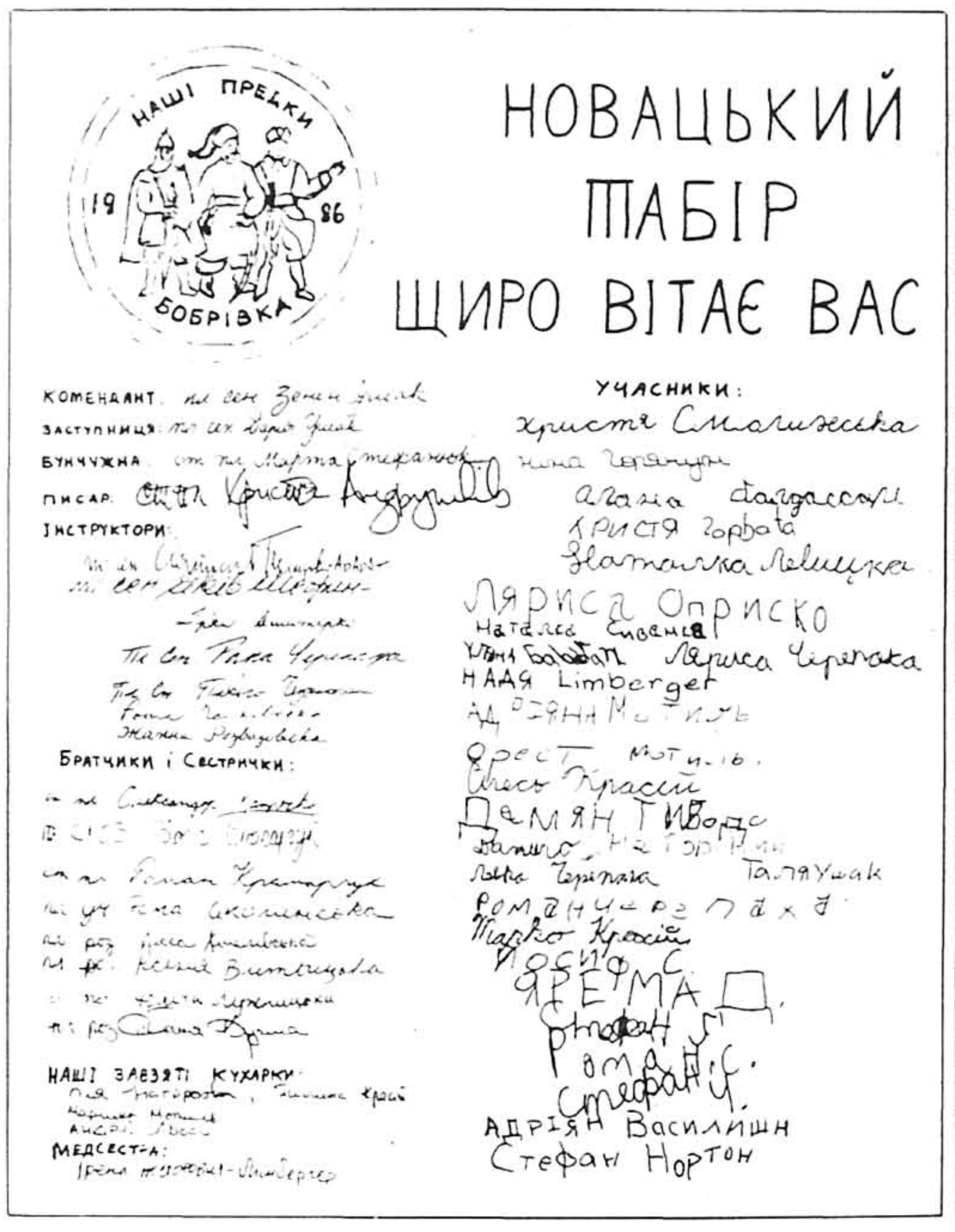
в Українській Церкві в Лурді;

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

У світлу пам'ять Незабутнього Брата складаю пожертву на Українську Церкву в Лурді 1000.00 доларів.

У глибокому смутку — сестра — МАРІЯ КОГУТЯК-ГЛАДКА з мужем інж. ОРЕСТОМ

Новацький табір на „Бобрівці" шле привіт „Свободі" і її читачам

Школа українознавства в Чикаго

Вчителі та учні школи українознавства (зліва): Дора Пошиваник, Дана Лень, Ліда Белаєць, Надя Галкин, Михайло Григоряк, о. Степан Женчух, Настоятель, духовний керівник, Мотря Пошиваник, Таня Лень, Ірина Прокіп, проф. М. Семчишин, Макар Міскевич, директор.

Шкільний рік школи українознавства при українському православному соборі св. Володимира в Чикаго закінчено в суботу, 7-го червня ц.р. Отець Степан Женчух, духовний опікун школи, відправив у церкві Молебень.

Усні іспити учнів десятої кляси проведено іспитовою комісією, в склад якої входили: о. Степан Женчух, настоятель, учитель релігії, професор М. Семчишин, Д. Пошиваник, керівник 10-ої кляси, Макар Міскевич, директор школи.

Кінцеві письмові та усні іспити здали з дуже добрим успіхом Мотря Пошиваник, Таня Лень, Надя Галкин. З добрим та задовільним успіхом здали Ліда Белаєць, Ірина Прокіп та Михайло Григоряк.

Після усних іспитів учні, батьки, їх рідня та учителі були на спільному обіді, який відбувся у великій авдиторії парафії.

В неділю, 8-го червня, після Служби Божої і Молебня були шкільна програма і роздача свідоцтв.

Відмінники усіх кляс Евгеня Фуксман, Христя Лепкій, Адріяна Слюсаренко, Іруся Бузина, Надя Дудич, Христя Рачкевич, Янка Женчух, Марко Міскевич, Валя Дудич, Марко Коновал, Люба Галкин, Анатолій Коновал, Мотря Пошиваник отримали похвальні грамоти. Абітурієнтам вручено свідоцтва, кінцеве табльо та „сертифікати" шкільної ради повіту Кук у стейті Ілинойс про закінчення школи українознавства. Ліда Белаєць прочитала прощальне слова.

Під час цієї багатолюдної градуації було багато привітів: пан Григоряк, заступник голови, представив парафіяльний уряд; колишня учителька школи пані Семчишин вітала від Українського Золотого Хреста і вручила трьом учням фінансові нагороди. В імені каси „Самопоміч" пан Пошиваник і пан Олексюк вручили всім матурантам банкові книжечки і передали чек на 250 дол. на потреби школи. Український Народний Союз під опікою Анатолія Дорошенка переслав три чеки для найкращих учнів. Всім організаціям складають щиру подяку: шкільний уряд — директор Макар Міскевич, і Батьківський комітет — голова Степан Чупейда, а зокрема дякують за довголітню постійну фінансову, фізичну і моральну поміч від нашого патріярхального уряду — голова інж. С. Личик.

В мистецькій частині виступили учні під керівництвом Жені Косорог, виконавши ряд веселих пісень. Цікаві деклямації були виконані під проводом панів Скиба і Бурдяк.

Надя Галкин, учениця 10-ої кляси, виконала на скрипці композицію Кореллі „Ла Фолія". Мотря Пошиваник та Ірина Прокіп, учасниці 10-ої кляси, заграли на бандурі.

Члени української школи балету і народно-сценічного танцю в Чикаго виконали два танки. Заповідала мистецьку програму учениця шостої кляси Аріана Ленгдон.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ГАТАЛА, член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімер, Н.Й., помер 12-го березня 1986 року на 74-му році життя. Нар. 1912 року в селі Висова, пов. Горлиця, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Розу, сина Дітера з дружиною та двоє внуків. Похорон відбувся 15-го березня 1986 року на цвинтарі Дубова Гора в Геркімер, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Яр. Сенишин, секр.

ДМИТРО ВОЩАК, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й., помер на 63-му році життя. Нар. 1922 року в селі Улицько, Західня Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Катерину, доньку Катерину і сина Данила. Похорон відбувся 10-го лютого 1986 року на цвинтарі Св. Дува в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МАРІЯ ГРЕБІНКА, член УНС Відд. 214-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., померла 11-го листопада 1985 року на 81-му році життя. Нар. 1904 року в Україні. Членом УНС стала 1968 року. Залишила у смутку сина Левка з дружиною Евелин. Похорон відбувся 14-го листопада 1985 року на цвинтарі Фейрмавнт в Нюарку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

О. Твардовський, секр.

МИХАЙЛО Й. ШЕВЧУК, член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., помер 14-го березня 1986 року на 33-му році життя. Нар. 1954 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину, батьків, дві дочки і двох синів та дві сестри. Похорон відбувся 18-го березня 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в кінг оф Праша, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Й. Хома, секр.

ІВАН КАЛЬНІЧЕНКО, член УНС Відд. 183-го ім. гетьмана Івана Мазепи в Дітройті, Миш., помер2-го березня 1986 року на 81-му році життя. Нар. 1906 року в Золотоноші, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Марію і сина Левка. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Залуга, секр.

РУЗЯ СТАШКО, член УНС Відділу 57-го ім. свв. Петра і Павла в Коговсі, Н.Й., померла 16-го лютого 1986 року на 90-му році життя. Нар. 1896 року. Членом УНС стала 1922 року. Залишила у смутку синів Івана і Михайла і дві дочки: Галину і Марію. Похорон відбувся 19-го лютого 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорді, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Савків, секр.

МАРІЯ ТАПЕР, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 22-го лютого 1986 року на 69-му році життя. Нар. 15-го серпня 1917 року в Батлер, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залашила у смутку сестру Стеллу Шипа з мужем Василем і дітьми, та сестру Гелен Орську. Похорон відбувся 26-го лютого 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

ЕДВАРД ЛІПКА, челн УНС Відд. 171-го ім. Лесі Українки в Джерзі Сіти, Н.Дж., помер 25-го березня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 25-го листопада 1909 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став 1969 року залишив у смутку дружину Александру, синів Едварда і Тому та внуків. Похорон відбувся 28-го березня 1986 року на цвинтарі Св. Хреста в Н. Арлінгтоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Расн, секр.

СТЕФАНІЯ ШЕРЕМЕТА, член УНС Відд. 47-го в Рочестері, Н.Й., померла 13-го лютого 1986 року на 77-му році життя. Нар. 1909 року в Західній Україні. Залишила у смутку сестрінку Ірину Яріш з мужем Василем; братанка Юрія Овада з дружиною Барбарою і дітьми. Похорон відбувся 15-го лютого 1986 року на цвинтарі Св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Гарас, секр.

ЕВДОКІЯ ЛИСЬКО, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, померла 30-го березня 1986 року на 88-му році життя. Нар. 30-го березня 1896 року в Україні. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку швагерку Ярославу Лісовець, Олену Лисько, племінників Романа і Наталку Кравчуків, Юрія Струтинського, Володаря Лиська, племінниць Олену Гентіш і Світлану Недільську і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го квітня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Заліпський, секр.

МИХАЙЛО БОГДАНОВИЧ, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 2-го грудня 1985 р. на 74-му році життя. Нар. 11-го жовтня 1911 року в Тернополі, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Філомену. Похорон відбувся 5-го грудня 1985 року на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ят!

М. Заліпський, секр.

ІВАН МЕТРОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 413-го ім. Ольги Басараб в Юніон Н.Дж., помер 29-го січня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 18-го січня 1910 року в Україні. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Дженні; синів Володимира і Роберта і трьох внуків. Похорон відбувся 1-го лютого 1986 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Фера, секр.

САРА ЕФТІМС, член УНС Відд. 56-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілінгу, В. Ва., померла 22-го січня 1986 року. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку мужа Юрія. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Калварі у Вілінгу, В. Ва.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Когут, секр.